

Bostadsutskottets betänkande

1983/84:15

om bostadsanvisningslagen

Motioner

I detta betänkande behandlas motionerna 1983/84:

923 av Ulf Adelsohn m. fl. (m) vari, såvitt nu är i fråga, hemställs

(7) att riksdagen upphäver bostadsanvisningslagen (1980:94) och

1967 av Monica Andersson m. fl. (s) vari hemställs att riksdagen ger regeringen till känna vad som i motionen anförts dels om nödvändigheten av en översyn och skärpning av bostadsanvisningslagen, dels om en förenkling av nämnda lags tillämpningsregler.

Tidigare behandling m. m.

Bostadsanvisningslagen, som trädde i kraft den 1 juli 1980, har inte undergått någon ändring sedan dess.

I motioner till 1982/83 års riksdag framställde Ulf Adelsohn m. fl. (m) samma yrkanden som i den nu framlagda motionen 923 och Stig Gustavsson och Anita Modin (båda s) en begäran om översyn av bostadsanvisningslagen. Enligt den senare motionen borde bl. a. besvärordningen och delgivningsförfarandet kunna förenklas.

Dåvarande civilutskottet hemställde att riksdagen skulle avslå motionerna (CU 1982/83:16). Mot detta och till förmån för den då behandlade moderata partimotionen reserverade sig utskottets (m)-ledamöter. Riksdagen följde utskottet. Utskottet anförde som skäl för att avstyrka den moderata partimotionen att de grundläggande intresseavvägningarna redan hade gjorts i anslutning till att förslaget till lag lades fram av dåvarande trepartiregeringen i december 1979 och att det enligt utskottets mening inte hade inträtt några nya förutsättningar. Beträffande motionen av de enskilda (s)-ledamöterna hänvisade utskottet till att bostadskommittén (Bo 1982:02) enligt sina direktiv skall studera kommunernas erfarenheter av bl. a. bostadsanvisningslagen och överväga de ytterligare åtgärder som kan vara nödvändiga för att kommunen skall få tillgång till de lägenheter som behövs för att uppnå önskvärd variation i hushållssammansättningen inom olika områden.

Utskottet påpekade vidare att det enligt kommitténs direktiv är en central uppgift för bostadspolitiken att medverka till att bostadsbeståndet i större utsträckning än hittills fördelas till hushållen efter deras behov. Med dessa riktlinjer för utredningsarbetet måste det enligt utskottet bli ofrånkomligt att överväga även de särskilda frågor som angetts i motionen. Motionernas

angivna syfte skulle därmed bli tillgodosett utan en föreslagen riksdagens åtgärd.

Bostadskommittén har uppdragit åt statens institut för byggnadsforskning att undersöka kommunernas erfarenheter av bostadsanvisningslagen. Undersökningen har redovisats i en rapport (Ds Bo 1983:6) och kommitténs arbete med överväganden rörande lagen fortsätter f. n.

Utskottet

Som skäl för yrkandet i den moderata partimotionen 923 om upphävande av bostadsanvisningslagen anförts bl. a. att utbudet av lägenheter och rörligheten på bostadsmarknaden inte ökar på grund av lagen och att denna innebär en oacceptabel inskränkning i fastighetsägarnas äganderätt.

Utskottet vidhåller sin tidigare och ovan redovisade uppfattning om behovet av en bostadsanvisningslag. Motionen avstyrks med hänvisning härtill.

I motion 1967 (s) anförts som skäl för den begärda översynen och skärpningen av bostadsanvisningslagen bl. a. att lagen är svår att tillämpa genom att den ställer krav på stora administrativa resurser i kommunerna. Det anförts vidare att bostadssegregationen har skärpts i de större tätorterna det senaste årtiondet och att ungdomen har särskilt svårt att skaffa bostad. Lagens regler om delgivning framställs som krångliga.

Vad i motion 1967 (s) förordats om översyn m. m. av lagen får anses tillgodosett genom bostadskommitténs arbete. Denna översyn innebär bl. a. att kommittén skall studera kommunernas erfarenheter av bostadsanvisningslagen och överväga ytterligare nödvändiga åtgärder i avsikt att ge lagen en sådan utformning att den bättre än f. n. kan användas som ett av flera instrument avseende bostadsförsörjning och bostadsplanering. Genom kommitténs överväganden får syftet med motionen anses tillgodosett utan någon riksdagens ytterligare åtgärd. Motionen avstyrks sålunda.

Utskottet hemställer

1. beträffande *upphävande av bostadsanvisningslagen* att riksdagen avslår motion 1983/84:923, yrkande 7,
2. beträffande *översyn och skärpning av bostadsanvisningslagen* att riksdagen avslår motion 1983/84:1967.

Stockholm den 23 februari 1984

På bostadsutskottets vägnar

KJELL A. MATTSSON

Närvarande: Kjell A. Mattsson (c), Oskar Lindkvist (s), Rolf Dahlberg (m), Thure Jadestig (s), Knut Billing (m), Magnus Persson (s), Bertil Danielsson (m), Birgitta Hambræus (c), Lennart Nilsson (s), Margareta Gard (m), Kerstin Ekman (fp), Tore Claesson (vpk), Margareta Palmqvist (s), Nils Nordh (s) och Lars Andersson (s).

Reservationer

1. Upphävande av bostadsanvisningslagen

Kjell A. Mattsson (c), Rolf Dahlberg (m), Knut Billing (m), Bertil Danielsson (m), Birgitta Hambræus (c), Margareta Gard (m) och Kerstin Ekman (fp) anser att

dels den del av utskottets betänkande på s. 2 som börjar "Utskottet vidhåller" och slutar "hänvisning härtill" bort lyda:

Det finns bärande motiv att hävda att bostadsanvisningslagen bör upphävas. Den är komplicerad inte minst ur administrativ synpunkt. Att lagen är näst intill omöjlig att hantera praktiskt framgår av det faktum att den endast kommit att tillämpas i en kommun trots att lagen varit i kraft sedan halvårsskiftet 1980. Ett av motiven vid införandet av lagen var att ge bostadsförmedlingarna större tillgång till lediga lägenheter i de privata fastigheterna.

Under den tid lagen varit i kraft har den bidragit till att ett antal frivilliga uppgörelser om fördelning av hyreslägenheter mellan bostadshyresmarknadens parter kunnat träffas. Att så varit möjligt måste bedömas som positivt. Enligt utskottets uppfattning bör det vara möjligt och också önskvärt att även fortsättningsvis sådana frivilliga uppgörelser kan träffas. Ett upphävande av bostadsanvisningslagen torde enligt utskottets uppfattning inte innebära någon avgörande ändring härvidlag.

Mot bakgrund av vad nu anförts finns enligt utskottets mening goda skäl för riksdagen att ställa sig bakom motion 923 (m) yrkande 7.

Bostadsanvisningslagen och följdlagstiftningen till den bör upphävas. Den nu aktuella lagstiftningen bör gälla t. o. m. den 30 juni 1984.

Regeringen bör under våren 1984 förelägga riksdagen förslag i frågan. Detta bör ges regeringen till känna.

dels utskottet under 1 bort hemställa

1. beträffande *upphävande av bostadsanvisningslagen* att riksdagen med anledning av motion 1983/84:923 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

2. *Översyn och skärpning av bostadsanvisningslagen*, såvitt avser motive-
ringen

Kjell A. Mattsson (c), Rolf Dahlberg (m), Knut Billing (m), Bertil Danielsson (m), Birgitta Hambræus (c), Margareta Gard (m) och Kerstin Ekman (fp) anser – under förutsättning av bifall till reservation 1 – att den del av utskottets betänkande på s. 2 som börjar "Vad i" och slutar "avstyrks sålunda" bort lyda:

Utskottets ovan redovisade ställningstagande innebär att bostadsanvisningslagen skall upphävas. Skäl saknas därför att förorda den i motion 1967 (s) begärda översynen. Motionen avstyrks.